

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.138/2011/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Molnár Edit ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Koncz István ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.20.223/2009/42. számú ítélete ellen a felperes részéről 44. sorszám alatt előterjesztett, míg az alperes részéről 45. sorszám alatt előterjesztett és 47. sorszám alatt indokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes keresetét részben elutasító ítéletnek tekinti, aminek nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő marasztalás tőkeösszegét 3 874 437 (hárommillió-nyolcszázhetvennégyezer-négyszázharminchétf) Ft-ra, az alperes által külön felhívásra megtérítendő kereseti illeték összegét 232 500 (kétszázharminckétezer-ötszáz) Ft-ra, az állam által előlegezett költség összegét pedig 30 833 (harmincezer-nyolcszázharminchétf) Ft-ra leszállítja azzal, hogy az állam terhén 89 600 (nyolcvankilencezer-hatszáz) Ft kereseti illeték marad; egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 51 311 (ötvenegyszer-háromszáztizenegy) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

M. P. Zrt. tulajdonát képező és az alperesnél biztosított "x" frsz-ú tehergépkocsival **B. T. I.** alkalmazott 2007. február hó 7. napján a.... számú főúton **S.** és **K.** között a felperest a zebrán elütötte. A felperes a medencetájék területének töréses sérülését, a baloldali szárcapocscsont törését, ezen a területen izomszakadásos és idegsérülést szenvedett el, amely sérülések miatt 2007. február hó 7-28. napjai között a Kórház és Egyetemi

Oktatókórház baleseti sebészeti osztályán kezelték. Az ellenőrző vizsgálatokon fizioterápiás és gyógytornakezelésekben részesült, majd a reumatológián a bal bokaízületére stabilizálódó segédeszköz használatát javasolták. Az ekkor elvégzett igazságügyi ideg- és elmeorvos szakértői vizsgálat a balesettel okozati összefüggésbe hozható szervi, idegrendszeri és pszichés károsodást nem mutatott ki. A 2007. május hó 8. napján elvégzett kontrollvizsgálaton megállapították, hogy a medencegyűrű-sérülés törése konszolidált, a mozgások szabadok, segédeszköz nélkül a felperes annak terhelésére képes, aki a teljes munkaképességét két hónap múlva éri el. 2007. augusztus hó 22. napján a felperest traumatológiai szempontból gyógyultnak nyilvánították. Az, hogy 2007. augusztusára a felperes nem teljes mértékben gyógyult meg és csípőjét, valamint bal lábát az idő előtti munkába állásával túlterhelte, jelen állapotára kis mértékben volt befolyással, viszont nem ismerhette fel ebben az időpontban, hogy nem teljesen munkaképes. A **B. T. I.** ellen indult büntetőeljárásban (... Városi Bíróság 9.B.1667/2007.) 2008. április hó 3. napján készült igazságügyi orvosszakértői lelet és vélemény a felperesnél maradandó fogyatékosságot és egészségkárosodást még nem állapított meg. 2009. január hó 8. napján azt állapították meg a felperesnél, hogy a külboka szalagsérülése miatt a baloldali bokája instabil, melyet részben szalag-, részben idegsérülése okoz. Szalagplasztikával a passzív stabilizáció elvégezhető és az eredeti állapotot ugyan nem lehet visszaállítani, de nagyobb stabilitás várható, míg műtét hiányában a felperes állapota egy ideig változatlan maradna, ám az a későbbiekben rosszabbodhat. A felperesnek a fenti baleset során elszenvedett sérülései maradandó károsodással gyógyultak, a kizárólag baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése 25%, mely lényegében a baloldali bokaízület instabilitásában, a bal alsó végtag terhelhetőségének csökkenésében nyilvánul meg.

A felperes ács-állványozó munkakörben dolgozott, mely munkakörét a továbbiakban nem tudta ellátni, ezért biztonsági őrré képezték át, jelenleg is ebben a munkakörben dolgozik. A felperes a baleset előtti egy évben a **R. H. Zrt.**, a **"Y" Kft.** valamint a **"V" Kft.** alkalmazásában állt, ebben az időszakban bruttó 2 643 095 Ft jövedelmet ért el, melyből számított havi átlagjövedelme 220 258 Ft volt. 2007. január hó 1. napjától 2007. július hó 31. napjáig összesen bruttó 736 882 Ft összegű jövedelmet ért el, amiből számított havi átlagjövedelme 105 268 Ft volt, míg a következő egy évben elért jövedelme bruttó 636 589 Ft volt, ennek havi átlaga 53 050 Ft. A felperes 2007. augusztus hó 1. napjától a **R-S Kft**-nél létesített munkaviszonyt, magyarországi havi munkabére bruttó 75 400 Ft volt, aminek a 17%-os személyi jövedelemadót nem tartalmazó járulékokkal csökkentett összege bruttó 62 582 Ft. A 2007. július hó 30. napján létrejött és kiegészített munkaszerződés szerint a felperes 2007. augusztus hó 1. napjától várhatóan 2008. július hó 31. napjáig **R-ban** végzett volna munkát, amelyért a szabadság, az igazolatlan hiányzás, a fizetés nélküli szabadság, a hazautazás és az utazás napját kivéve devizaellátmányt is kapott volna napi 55 € összegben (átlagosan havi 22 nap figyelembevételével ez összesen 1 210 € lett volna, ami 254 Ft/€ árfolyamon számolva havi 307 340 Ft-ot jelentett volna). A munkahelyre való ki- és visszautazás költségeit a munkáltató vállalta, továbbá a munkásszállást is térítés nélkül bocsátotta volna a felperes rendelkezésére. Ezzel szemben a felperes 2008. augusztus hó 1. napjától 6 987 Ft munkánélküli segélyt, munkavállalói kiskönyv alapján 69 310 Ft-ot, majd 2008. november és december, valamint 2009. január hónapokra 17%-os járuléklevonással érintetten, de SZJA-tartalommal havonta bruttó 72 210 Ft jövedelmet ért el, vagyis mindösszesen 292 927 Ft-ot. Ez havi bruttó 58 585 Ft átlagjövedelmet jelent,

míg a megelőző egy évben - 2007. augusztus hó 1. napjától 2008. július hó 31. napjáig terjedő időszakban - a felperes bruttó 369 922 Ft jövedelmet érhetett volna el havonta. Ezt követően a külföldi kiküldetésre teljes bizonyossággal nem lehetett számítani, már csupán a magyarországi alapbérét kapta volna bruttó 62 585 Ft összegben, ami 5 hónapra számítottan 312 925 Ft. A felperes 2008. november hó 5. napjától biztonsági őr munkakörben helyezkedett el a **B-V Kft**-nél havi bruttó 87 000 Ft-os fizetéssel (ez az összeg a járulékokat is tartalmazza); az átképzés költsége és a vizsgadíj 52 000 Ft volt.

A felperes módosított keresetében a baleset bekövetkeztétől 2009. január hó 31. napjáig terjedő időszakra bruttó 5 150 441 Ft elmaradt jövedelem, valamint az átképzési és vizsgadíj további 52 000 Ft-os összegének és ezek 2008. június hó 1. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereseti kérelem jogalapját elismerte, azt csupán az összecszerúságában vitatta.

Az elsőfokú bíróság a 42. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4 679 367 Ft-ot és annak 2008. június hó 1. napjától járó késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy térítsen meg külön felhívásra 287 100 Ft le nem rótt kereseti illetéket és 42 725 Ft állam által előlegezett költséget, valamint megállapította, hogy 31 900 Ft le nem rótt kereseti illetéket a felperes helyett az állam visel.

Határozatának indokolása szerint az átképzési költség és a vizsgadíj vonatkozásában az alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, ezért csupán abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az átképzés szükséges és indokolt volt-e, ami az aggálymentes igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapítható volt.

Az elsőfokú bíróság a jövedelemveszteség összegének a megállapítása során a Ptk. 356. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta a balesetet megelőző egy éves jövedelem átlagát, ehhez viszonyította a balesetet követően 2009. január hó 31. napjáig elért jövedelem átlagát és ezen két összeg különbözetét vette figyelembe. A felperes 2006. februártól augusztusig a **R. H. Zrt.** és a **"Y" Kft.** alkalmazásában bruttó 2 349 189 Ft jövedelmet ért el, ami a személyi jövedelemadón kívül az egyéb járulékokat már nem tartalmazta. 2006. szeptemberétől 2007. júliusáig a **"V" Kft.** alkalmazásában állt, ahol 2006. évben bruttó 293 900 Ft jövedelme volt (ennek havi átlaga 73 476 Ft). Mindezek a balesetet megelőző egy évben bruttó 220 258 Ft havi átlagkeresetet jelentettek. 2007. január-július hónapokban a felperes bruttó 736 882 Ft jövedelmet ért el, ennek havi átlaga 105 268 Ft, ami az előző évben elért átlagjövedelemhez képest havi 114 990 Ft-tal kevesebb. 2007. augusztus hó 1. napjától 2008. augusztus hó 1. napjáig a havi bruttó átlagjövedelem összege 53 050 Ft volt. A felperes munkaszerződéséből és annak módosításából tényként állapítható meg, hogy a felperes magyarországi bruttó jövedelme 62 582 Ft lett volna, amihez hozzá kell számítani a külföldi munkavégzés miatt további 307 340 Ft-ot, ezért a 2007. augusztus hó 1. napjától 2008. július hó 31. napjáig terjedő időszakban elérhető bruttó átlagjövedelem 369 922 Ft/hó lett volna, így erre az időszakra a jövedelem-kiesés összege 3 802 464 Ft (369 922 Ft - 53 050 Ft = 316 872 Ft * 12 hónap). 2008. augusztus

hó 1. napjától a külföldi alkalmazás nem volt garantált, ez tényként a volt munkáltató közlése ellenére sem volt megállapítható, mivel kétséget kizáró megállapítás csak a csatolt munkaszerződés alapján volt tehető. Emiatt ettől az időponttól 2009. január hó 31. napjáig bruttó 62 582 Ft/hó vehető figyelembe, ez összesen 312 910 Ft jövedelmet jelent, ami az elért 292 927 Ft-hoz képest 19 983 Ft-tal kevesebb. A keresettel érintett időszakra a jövedelem-kiesés teljes összege 4 627 367 Ft (804 930 Ft + 3 802 464 Ft + 19 983 Ft), amihez hozzá kell számítani az átképzés költségét, ezért marasztalta az elsőfokú bíróság 4 679 367 Ft-ban az alperest a felperes által megjelölt időponttól járó törvényes mértékű késedelmi kamataival együtt.

Az alperes védekezésében hivatkozott Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése alapján nem volt helye kármegosztásnak, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság PK. 36. számú állásfoglalásában kifejtettekre is, mert a felperes oldalán nem történt ehhez vezető kötelezettségszegés az Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság Nyugellátási Főosztálya 36. sorszám alatti válasziratából megállapíthatóan, ahogy a felperesnek nem kellett számítania arra sem, hogy a külföldi munkát nem fogja tudni elvégezni, ugyanis a teljes munkaképessé válásának időpontját 2007. júliusában határozták meg.

A devizaellátmány és annak adózása, kifizetése vonatkozásában az alperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés a perbeli időszakban bár fennállt, ugyanakkor a felperes viszonylag alacsony magyarországi bruttó munkabéréből és az ehhez képest annak többszörösét kitevő külföldi jövedelem egybevetéséből, továbbá a szerződéses rendelkezésekből azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ez a jövedelem is valójában bérjellegű kifizetés volt, nem pedig költségterítés. A szerződés szerint a munkahelyre történő ki- és visszautazás költségeit a munkáltató térítette, továbbá munkásszállást is biztosítottak volna a felperes részére, ezért csak és kizárólag az ottlét - elsősorban az ételmezés - költségeit kellett a felperesnek viselnie. Nem volt annak jelentősége, hogy adólevonással érintett volt-e ezen jövedelem, mert az megállapítható, hogy semmilyen járulékot nem vontak le ebből az összegből, a felperes pedig a javára megállapított kártérítés összege után a bevallás és kifizetés időpontjában hatályos magyar adójogszabályok alapján köteles az adófizetési kötelezettségét teljesíteni.

A felperes közel 90%-ban pernyertes lett, aminek alapján osztotta meg az elsőfokú bíróság a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség összegét, valamint rendelkezett a pertárgyértékre tekintettel a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíjat magába foglaló perköltség megfizetéséről a felperes javára.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél terjesztett elő fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatásával a marasztalás tőkeösszegének 5 926 882 Ft-ra történő felemelését kérte, álláspontja szerint ugyanis bizonyította, hogy a külföldi munkavégzése 2008. júliusát követően is folytatódott volna. Az elmaradt jövedelem összege ezért a 2007. augusztus hó 1. napjától 2009. január hó 31. napjáig terjedő időszakban mindvégig havi bruttó 316 872 Ft-tal számítható, azaz összesen

5 069 952 Ft, amihez hozzá kell adni a korábbi időszakban elmaradt 804 930 Ft jövedelmet és az átképzés 52 000 Ft költségét is.

Az alperes a fellebbezésében - annak indokolásából kitűnően - az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és 804 930 Ft jövedelem-kiesés megfizetése alóli mentesítését kérte, továbbá annyiban kérte az első fokú ítélet rendelkező részének a módosítását, hogy abban a marasztalás tőkeösszege előtt a bruttó megjelölés is szerepeljen. Álláspontja szerint a balesetet megelőző időszakon belül kizárólag a "**V**" **Kft**-nél elért havi bruttó 87 000 Ft átlagjövedelem lett volna figyelembe vehető, mint a tartós változást követően elért jövedelem. 2007. július hó 31. napjáig emiatt a felperest jövedelemvesztés nem érte, figyelemmel az ebben az időszakban elért bruttó 105 268 Ft havi átlagjövedelemre.

Fellebbezési ellenkérelmet egyik fél sem terjesztett elő.

Az ítéletábra a fellebbezéseket a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 3 874 437 Ft tőke és járulékaiban marasztaló rendelkezését. A felperes fellebbezését alaptalannak, míg az alperes fellebbezését nagyrészt alaposnak találta az alábbiak szerint.

Mindenekelőtt rögzíti az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekintette, mert ugyan erre vonatkozó döntés a rendelkező részből nem tűnt ki, ám az ítélet indokolásából kétség nélkül megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét csak részben találta alaposnak. Emellett az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a releváns bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban az annak alapján megállapított tényállással és a levont jogi következtetésekkel az ítéletábra részben nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes munkaszerződésében rögzített időpontot meghaladó külföldi munkavégzés az alperes marasztalásához szükséges bizonyosság szintjén nem került bizonyításra. Az elsőfokú bíróság a felperest a 2010. április hó 8. napján megtartott tárgyaláson az e tény tekintetében fennálló bizonyítási kötelezettségéről a szükséges tájékoztatással ellátta. Ennek folytán került becsatolásra a 19. sorszám alatt a **R-S Kft.** munkáltatótól származó nyilatkozat, ami mindössze azt rögzítette, hogy a projekt 2008. év végén fejeződött be, míg más projekten lehetőség lett volna a felperes hosszú távú foglalkoztatására. Ebből a nyilatkozatból viszont nem derült ki, hogy a 2008. év végén befejeződött projekt tekintetében a felperes, mint ács-állványozó szakmunkás foglalkoztatására mindvégig, így a munkaszerződésben rögzített időpontot meghaladóan is szükség lett volna, ahogy az sem állapítható meg, hogy a hivatkozott más projekt alatt olyan külföldi munkavégzést kell-e érteni, aminek esetében a napi 55 € devizaellátmány is a megszerzett jövedelem részét képezte volna-e. Az alperes ezzel összefüggésben hangot is adott kételyeinek a 2010. június hó 25. napján megtartott tárgyaláson, amivel összefüggésben a felperes kizárólag a devizaellátmány összecszerűségével kapcsolatos kérdésekben kérte a **R-S Kft.** megkeresését, ám az arra adott 26. sorszám alatti válaszból továbbra sem derült ki, hogy ahhoz a felperes is

hozzájutott volna-e 2008. augusztus hó 1. napját követően. Mindezek miatt a 2008. augusztus hó 1. napját követő időszakra a devizaellátmány elmaradása miatt követelt kártérítési igény nem volt megalapozott annak bizonyítatlansága miatt, aminek következményei a bizonyításra köteles felperes terhére estek, ezáltal a javára megállapított marasztalási tőkeösszeg felemelésére nem volt lehetőség.

Az alperes helytállóan hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy nem lehetett volna a perbeli balesetet megelőző egy évben elért összes jövedelem átlagát alapul venni a felperes oldalán jelentkező jövedelem-kiesés megállapításánál.

A Ptk. 357. §-ának (1) bekezdése értelmében a balesetet szenvedett személy keresetveszteségét (jövedelem-kiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. Ha az említett idő alatt a keresetben (jövedelemben) tartós jellegű változás állott be, csak a változás utáni kereset (jövedelem) átlagát lehet figyelembe venni.

Tény, hogy a balesetet megelőző egy éven belül a felperesnek több munkahelye is volt, ahonnan különböző összegű jövedelme származott. Őt a **"V" Kft**-nél 2006. augusztus hó 22. napjától alkalmazták, ezért a jövedelmében ettől az időponttól kezdődően tartós jellegű változás következett be, annak havi átlagos összege bruttó 80 800 Ft (a járulékok levonása után, de a személyi jövedelemadóval együtt pedig 74 530 Ft) lett, ezért a káresemény folytán őt ért jövedelem-kiesés összegének megállapítása tekintetében is ez az összeg volt csupán figyelembe vehető. Ehhez képest a felperes által a káresemény bekövetkeztétől 2007. július hó 31. napjáig terjedő időszakban elért havi átlagos bruttó jövedelem összege meghaladta ezt az összeget, ami azt jelenti, hogy a felperes nem esett el olyan jövedelemtől, amelynek megtérítésére az alperes kötelezhető lett volna, miáltal az erre az időre kiesett jövedelem megtérítésére érvényesített kereseti követelés alaptalan volt.

Azt alaptalanul kifogásolta az alperes, hogy az első fokú ítélet rendelkező részében írt marasztalás tőkeösszege előtt nem szerepelt a bruttó megjelölés, mert egyrészt ez az ítélet végrehajthatósága szempontjából közömbös volt, másrészt a rendelkező rész tartalmazta az alperes által fizetendő teljes összeget, harmadrészt pedig a felperesnek az adóhatósággal szemben fennálló - s mint ilyen, ettől a pertől független - kötelezettsége a kártérítési összeget érintő bevallási és adófizetési kötelezettség teljesítése.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 804 930 Ft-tal leszállította, aminek következtében megváltozott pereszertességével arányosan szállította le a külön felhívásra megtérítendő kereseti illeték és az állam által előlegezett költség összegét is, egyebekben pedig az ítéletet helybenhagyta. Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy 322 100 Ft volt a kereseti illeték helyes összege szemben az elsőfokú bíróság által alapul vett 319 000 Ft-tal, ez utóbbi számítás ugyanis figyelmen kívül hagyta az átképzés miatti 52 000 Ft összegű kereseti követelést. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indoklásában írtakkal ellentétben az alperest a felperes javára perköltség megfizetésére nem kötelezte, s mivel e tekintetben az első fokú ítélet kiegészítésre nem került, amit a felek maguk sem

kértek, a perköltségre vonatkozó rendelkezés hiányában nem volt mit felülbírálni, valamint a pernyertesség-pervesztesség megváltozott aránya miatt módosítani.

A felperes mind a saját (1 247 515 Ft), mind az alperes fellebbezése (804 930 Ft) tekintetében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a fellebbezési eljárásban pernyertes alperes javára perköltséget fizetni, amelynek összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel állapította meg nettó összegben, ugyanis az alperes jogi képviselője elmulasztott nyilatkozni arról, hogy általános forgalmi adó fizetésére köteles-e. A teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A le nem rótt mindösszesen 123 200 Ft fellebbezési eljárási illeték a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam terhén marad.

D e b r e c e n, 2011. április hó 12. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő